

Horjul je praznoval

25 let neke krajevske skupnosti najbrž ni ravno kratka doba. Še zlasti ne, če gre za krajevno skupnost, ki se otepa prav z vsemi težavami – od komunale, pa tja do prevelike krajevske razdrobljenosti. V tem duhu so letošnjega 3. julija v slikoviti Podolnici pri Horjulu sklenili večdnevno praznovanje 25-letnice KS Horjul, ki je hkrati sovpadalo tudi z vsakoletnim krajevnim praznikom – »6. julijem«.

Med prvimi je gostom na osrednji proslavi, ki sta se je udeležila tudi predsednik predsedstva **Janez Stanovnik** in častni krajan **Rudolf Hribnik-Svarun** spregovoril predsednik skupščine KS Horjul **Jože Praprotnik**, ki je na kratko orisal pomen praznika, hkrati pa navrgel tudi nekaj hudomušnih drobecov iz ljudskih govoric, češ da jih bo obiskal sam brkati Vuk Karadžić.

»Nisem noben Vuk Karadžić, ampak samo tukajšnji Kroslev svedec,« je enako hudomušno nato vrnil v svojem govoru Janez Stanovnik, ki je sicer doma iz Horjula.

Visoki gost je v povsem preprostem domačem jeziku na kratko obudil spomin na svoje horjulsko partizanstvo (»Povsod kamorkoli prideš, pa naj bo v Šentjoštu, na Koreni ali v Žažarju so se spomini na vojne dni...«). »Ni res, da bi bil socializem v krizi,« je med drugim dvignil glas, »je pa res, da tak način gospodarskega in družbenega razvoja, kot smo mu sledili doslej, dolgo ne bo šel več.«

Slavnostni govornik se je dotaknil tudi neučinkovitosti našega kapitala, ki da se je od 70-80 let poslabšal kar za trikrat, pa inovatorstva, slabega varčevanja

Janez Stanovnik:
»Danes vsi volimo«

in demokracije, ki jo je treba nujno vnesti tudi v naše gospodarstvo. »Poglejte, danes prav vsi volite. Tudi gospodinjice, ko greste v trgovino volite. Vzamete le dobro blago, slabega pa odklonite. S tem pripravite izdelovalce, da izdelujejo boljše blago, ali pa gredo v stečaj...«

Prireditve, ki jo je tekoče povezovala **Marta Praprotnik**, a ki so jo od začetka do konca ogrožali temni nevihtni oblaki je kot navadno popestril tudi mešani pevski zbor PD Horjul, recitatorji s **Pavlom Ravnohribom** na čelu pa so recitali nekaj pesmi. Kot običajno, pa so podelili tudi letošnja krajevna priznanja. Ta so dobili:

priznanje »6. julij«: Alojz Skvarča, vaški odbor Podolnica, Štefan Stanovnik, Lado Prebil in Jože Pišek;

bronasto priznanje OF: Silvo Krvina, knjižnica PD Horjul, planinsko društvo Šentjošt, Danilo Fortuna, Peter Jerala in Janko Cepon.

Naslov častnega krajana pa so za dolgoletne zasluge dodelili **Francu Golcu**.

BRANKO VRHOVEC

Rezultati strelskih tekmovanj:

ekipno: 1. LD Šentjošt, 2. LD Horjul, 3. ZRVS Horjul; **posamezniki – odrasli:** 1. Andrej Maček, 2. Janez Pišek, 3. Franc Slabe; **posamezniki – učenci:** 1. Primož Gabrovšek, 2. Miha Kovačič, 3. Rok Tome.

LAŠČANI 11. SEPTEMBRA NA REFERENDUMU

Odločitev za uvedbo samoprispevka

Skupščina KS Velike Lašče je na svoji seji 14. julija sprejela sklep o razpisu referenduma za uvedbo samoprispevka v KS Velike Lašče. Referendum je razpisan za uvedbo samoprispevka v denarju za komunalno urejanje območja krajevske skupnosti.

V zadnjih letih se je v krajevni skupnosti Velike Lašče precej storilo na komunalnem področju (krajevna pošta, telefonsko omrežje, gasilski domovi). Žal pa nam gospodarska situacija tega ne more več omogočiti. Kljub težavam je KS iskala možnosti in rešitve za nadaljnji razvoj. Kar leto dni je minilo

Z REFERENDUMOM SE BODO KRAJANI IZREKLI O UVEDBI SAMOPRISPEVKA ZA OBDOBJE 5 LET IN SICER OD 1. OKTOBRA 1988 DO 30. SEPTEMBRA 1993 LETA.

Glasovalna mesta

Referendum bo v nedeljo 11. septembra od 7. do 19. ure na naslednjih glasovalnih mestih:

Levstikov dom v Velikih Laščah, Osnovna šola Dvorska vas, Gostilna Drago Hočevar – Mala Slevica 7, Zadrudni dan na Karlovcih, Pri Ivanu Kraševcu Podsmreka 6, pri Janezu Gorjupu Kaplanovo 3, pri Sandiju Albertu Opalkovo 14, pri Ivanu Petriču Male Lašče 25, Gasilski dom Rašica.

v pripravah, usklajevanju in odločitvah. Izoblikovala se je tako kot edina možna odločitev o uvedbi krajevskega samoprispevka, saj bi v nasprotnem primeru ostali naši načrti in plani samo zbir potreb in želja.

Program: gradnja mrliških vežic in komunalnih objektov

Vrednost programa KS znaša (junjska cena) 202 stari milijardi. S samoprispevkom se bo zbralo 40 starih milijard, od česar bo 10 odstotkov sredstev namenjenih izgradnji dveh mrliških vežic v Velikih Laščah – to je 4 stare milijarde; 90 odstotkov (36 starih milijard) pa za asfaltiranje naselij: Rašica, Velike Lašče, Gmajna-Grič-Zazid, Mala Slevica, Dvorska vas, Velika Slevica, Podsmreka, Srobotnik,

za rekonstruiranje in ureditve cest v naselju Male Lašče, Velike Lašče-Podsmreka, Kaplanovo, Kopar-Poznikovo-Plosovo, cesta v Podkraj, cesta na Brankovo, ceste na Kukmako, Perhajevo, Jakičevo, Hraštinko, cesta Goinje Retje, Malo Slevico-Preska ter izgradnjo vodohrama v Podsmreki in sanacijo vodovoda Karlovica ter izdelavo načrtov za izvedbo kanalizacije v Velikih Laščah.

Torej petino potrebnih sredstev za program bo zagotovljena iz samoprispevka, ostala sredstva pa bodo zagotovljena iz sredstev programa komunalne skupnosti ljubljanskih občin za obdobje 1986-1990. Skupnosti za ceste in drugih virov.

Krajanje Velikih Lašč se bodo tako z neposrednim izjavljanjem – na glasovnici bodo obkrožili ZA ali PROTI, izrekli za samoprispevek. Če se bo zanj izrekla večina volilnih upravičencev, bo skupščina KS sprejela sklep o njegovi uvedbi. Sredstva se bodo zbirala na posebnem ziro računu pri SDK Ljubljana. Za zbiranje sredstev in izvajanje programa samoprispevka je odgovoren svet KS, ki bo o zbranih in porabljenih sredstvih letno poročal skupščini in zborom občanov.

Krajevna skupnost Velike Lašče pričakuje razumno odločitev tistih krajanov, ki se do danes še niso opredelili za takšen program, kot so ga zastavili vaški odbori in socialistična zveza na zborih krajanov v pripravah za samoprispevek!

Nov računalniško vodeni stroj iz Nastra

Potem ko so na novo usmerili proizvodni program in si nadeli primernejše ime, so v Nastru (prej Žičnici) razvili nov računalniško vodeni rezkalni stroj, ki predstavlja malodane revolucionarno novost v naši lesnoobdelovalni tehnologiji.

Novi stroj sistema CNC 1300 je, kot so povedali ob njegovi slavnostni predstavitvi 21. julija v montažni hali Nastra, skoraj v celoti plod domačega dela, saj je bilo razen nekaterih sestavin, ki jih pri nas ni moč dobiti ali pa so preslabe kvalitete, vse narejeno doma.

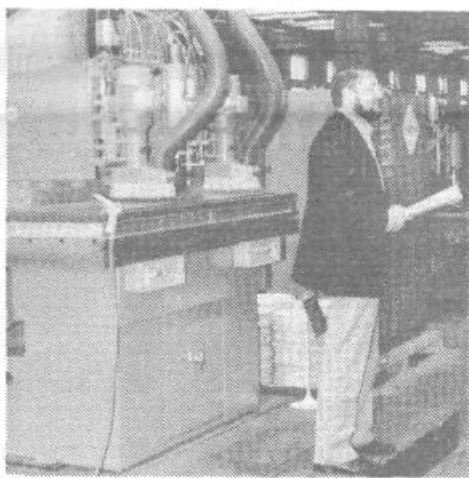
Seveda pa dragocena tehnična novost ni nastala kar čez noč. Ideja za stroj je bila spočeta že leta 1986, pri njegovi uresničitvi pa je izdatno pomagal tudi Razvojni inštitut Slovenijalesa. Temu gre predvsem zasluga za osnovno koncepcijo in konstrukcijo, vse ostalo pa so izdelali v Nastru.

Po besedah direktorja te delovne organizacije **Ivana Hrkača**, bo avtomatizirani stroj utegnil biti zanimiv tako za domače, kot tudi za tuje tržišče. V Jugoslaviji letno uvozimo kakih 10 do 20 takšnih strojev in bi jih potemtakem lahko semkaj prodal vsaj 10 primerkov letno. Še več pa jih mislijo izvoziti na vzhodnoevropsko tržišče in sicer 10 do 20 komadov letno. Kakovostno je stroj vsekakor na zadovoljivi ravni za kaj takega, vprašljiva je samo cena.

»Stroj dejansko ustreza najvišji svetovni tehnologiji in je na enakem kakovostnem nivoju kot kjerkoli drugje v razvitem svetu,« pravi Ivan Hrkač. »Zdaj se z možnimi tujimi firmami dogovarjamo celo za skupne naložbe za

proizvodnjo, a se žal še vedno zapleta okrog pravnega statusa.«

B. VRHOVEC

Ta odlok je bil v veljavi do leta 1981, ko je Skupščina občine Ljubljana Vič-Rudnik na podlagi Zakona o urbanističnem planiranju (Ur. l. SRS, št. 10/67 in 27/72) in opredelitev v Generalnem planu urbanističnega razvoja mesta Ljubljane sprejela spremembo in dopolnitev zazidalnega načrta za del območja VI 6 – Centralna tehnična knjižnica in II. faza gradbenega oddelka FAGG z odlokom, objavljenim v Uradnem listu SRS, št. 1/81.

Sprejem zazidalnega načrta ni posamična zadeva, ki bi se reševala po Zakonu o splošnem upravnem postopku, kar pomeni, da bi moral biti v postopku soudeleženi vsak občan, ki ga tangira zazidalni načrt.

Odlok o sprejemu zazidalnega načrta je splošni akt, ki se je sprejemal po zakonu o urbanističnih projektih, ki je veljal do leta 1967, od leta 1967 pa po zakonu o urbanističnem planiranju. Po teh zakonih je predpisana obveza, da se o snutek zazidalnega načrta javno razgrne. V tem postopku imajo občani in druge zainteresirane organizacije in organi pravico, da dajo svoje pripombe in predloge.

V tem postopku lastniki kovačije niso podali pripomb oziroma predlogov.

Oba uvodoma navedena odloka sta bila sprejeta na podlagi v času sprejetja veljavnih zakonov. Zadevo je obravnavalo tudi Ustavno sodišče SRS, ki je ugotovilo, da veljavni zazidalni načrt ni v nasprotju z Zakonom.

Zazidalni načrt iz leta 1965 je po programu vseboval nove lokacije Fakultete za arhitekturo in gradbeništvo, medtem ko je sprememba in dopolnitev zazidalnega načrta iz leta 1981 predvidela le II. fazo Gradbene fakultete laboratorij, opustila lokacije oddelka za arhitekturo ter predvidela lokacijo Centralne tehnične knjižnice. Iz navedenega sledi, da v sprejeti in veljavni spremembi in dopolnitvi zazidalnega načrta ne gre samo za enostavno podaljšanje zazidalnega načrta iz leta 1965, pač pa za bistveno drugačno vsebino.

Glede preverjanja in rušenja obstoječega fonda pa je bilo ugotovljeno, da v letu 1973 s strani Ljubljanskega zavoda za spomeniško varstvo izdelana spomeniška karta s seznamom zavarovanih kulturnih in naravnih spomenikov ter območij v občini Ljubljana Vič-Rudnik ni vsebovala evidentiranega objekta kovačije niti samega širšega območja. Ker navedena lokacija ni bila razglašena za kulturno tehnični spomenik ob sprejemanju družbenih planov občine in prostorskih izvedbenih načrtov, niti ni bil predlagan postopek za takšno razglasitev je jasno, da v zazidalnem načrtu in njegovi spremembi kovačija ni bila tretirana kot zavarovan kulturno tehnični spomenik.

V zvezi z inventarizacijo in valorizacijo obravnavanega območja je bila sicer izdelana raziskovalna naloga, na tej osnovi pa tudi recenzija te naloge, o kateri so že poročala sredstva javnega obveščanja.

Lokacija Centralne tehnične knjižnice je bila izbrana in sprejeta na osnovi preverbe širšega prostora. Izkazalo se je, da leži v primernem središču gravitacije vseh tehničnih visokih šol. Torej ne gre za pripravljenost ali nepriljubljenost tistih, ki odločajo, da poiščejo primerne rešitve, temveč za iskanje najoptimalnejših rešitev.

Komite za družbene dejavnosti je pridobil tudi ustrezni dokument, ki dokazuje, da je bila odločba o odškodnini izdana 11. 9. 1963. leta. Izdal jo je oddelek za finance Občine Ljubljana Vič-Rudnik. Odločba je bila izročena tov. Marjji Kunstler. Sredstva v višini 460.400 din so bila nakazana 2. 10. 1963. leta. Za dvig sredstev je tov. Kunstler Marija pooblastila svojo hčerko Čotar Jelko. Fotokopija dokumenta je na razpolago na Komiteju za družbene dejavnosti.

Glede trditve, da je Univerza dala uradno potrdilo, da se posest Kunstlerjevih ne bo več uporabljala niti za gradnjo univerzitetnih objektov, niti za gradnjo knjižnice smo zahtevali odgovor od navedene organizacije. Dne 28. 8. 1988 nas je FAGG pisмено obvestil, da dosedaj ni dal nikakršne izjave, da odstopa od uporabe dodeljenih zemljišč za gradnjo svojih objektov ali knjižnice. Po priloženih dokumentih pa je razvidno, da je že leta 1969 FAGG, zaradi pereče prostorske stiske CTK, ponudil knjižnici, da vriše v načrt nezazidanega prostora za novo fakulteto svoje želje za lokacijo nove knjižnične zgradbe. Pripravljen je bil študijski projekt, ki ga je 23. 4. 1971 obravnavala komisija za zazidalni načrt na navedenem območju, ga sprejela in predložila v obravnavo in sprejem Občini Ljubljana Vič-Rudnik ter Skupščini mesta Ljubljana. Nadaljnje sprejemanje urbanistične dokumentacije je opisano v odgovoru Komiteja za urejanje prostora in varstvo okolja.

Na koncu bi še dodali, da je ne glede na navedeno bila izdana 21. 7. 1988 odločba o začasni razglasitvi objekta Kunstlerjeve kovačije za kulturni in zgodovinski spomenik. Izdal jo je Komite za družbene dejavnosti in velja za dobo 6 mesecev. Namen odločbe je, da se pridobi čas in temeljito preveri zgodovinska vrednost navedenih objektov.

Dodatno zbrani podatki ter recenzija raziskovalne naloge Kunstlerjeve kovačije in kolarstvo namreč prinašajo nekatere nove podatke o tem kompleksu, ki se razlikujejo od navedb v elaboratu.

KOMITE ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Gradnja knjižnice

Tik pred zdajci, ko bi morali po 30-letni borbi za gradnjo knjižnice začeti graditi, so se pojavili posamezni-

Kdo ne plačuje samoprispevka?

Ne plačujejo ga prejemniki socialnovarstvenih pomoči, torej se ne plačuje od priznavalnin, invalidnin in drugih prejemkov po predpisih o vojaških invalidih in civilnih invalidih vojne, od denarnega nadomestila za telesno okvaro, od dohodka za pomoč in postrežbo, od pokojnin, ki ne presega zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo (321.733 din v avgustu 1988), od starostne pokojnine kmetov (85.000 v avgustu 88), od študentskih učenecv in študentov ter od nagrad, ki jih le ti prejemo iz delovne prakse.

Samoprispevek se ne plačuje od OD delavcev, ki ne presega zneska OD, ki zagotavlja materialno in socialno varnost delavca plačanega z zakonom.

V izjemnih primerih lahko zavezanec zaprosi za oprostitvev plačevanja. O teh zahtevkih bo odločil Svet KS na podlagi mnenja Centra za socialno delo.

Kdo plačuje samoprispevek?

Samoprispevek plačujejo delovni ljudje in občani s stalnim prebivališčem v KS Velike Lašče. Prispevne stopnje so naslednje:

- delavci od čistega osebnega dohodka in nadomestila OD 2 odstotka mesečno,
- upokojeanci – 2 odstotka mesečno,
- samostojni obrtniki – 3 odstotke od dohodka zmanjšane za davke in prispevke,
- obrtniki pavšalisti – 6 odstotkov od odmerjenega davka
- občani, ki kot glavni poklic opravljajo kmetijsko dejavnost – 40 odstotkov od katastrskega dohodka (približno 6 starih milijonov letno).

Samoprispevek plačujejo tudi: - zdomci iz območja KS Velike Lašče in sicer v letu 1988 10.000 din mesečno, v letu 1989 in dalje pa se znesek mesečno valorizira z rastjo življenjskih stroškov, ki ga letno potrdi skupščina KS.

- Občani, ki sicer nimajo stalnega prebivališča v KS Velike Lašče, imajo pa na tem območju nepremičnine – 10.000 din mesečno v letu 1988, v letu 1989 in dalje pa se znesek mesečno valorizira z rastjo življenjskih stroškov, ki ga letno potrdi skupščina KS.

Skupine delegatov so obravnavale stanje na področju črnih gradenj v občini Ljubljana Vič-Rudnik, ki postaja vse bolj zaskrbljujoče in problematično z vidika urejanja prostora, komunalne ureditve, poselitvene politike... Zahteva vseh je bila, da se temu vprašanju tudi v planskih aktih republike da ustrezen poudarek. Skupine delegatov so dale 20. julija 1988

delegatsko pobudo republiški skupščini o črnih gradnjah

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84) v VII. poglavju sicer predpisuje inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem tega zakona, vendar v praksi ugotavljamo naslednje pomanjkljivosti:

A. Za inšpekcijske postopke veljajo določila zakona o splošnem upravnem postopku, kar pomeni strokno spoštovanje vseh rokov, postopkov vročanja in pritožbenih rokov. V praksi pa to pomeni, da investitor, v kolikor ne sprejema določb in izkorišča vsa pravna sredstva pritoževanja, zelo pridobi na času, tako da lahko objekt »na črno« zgradi praktično do konca, ko inšpekcijski ukrepi (odstranitve) šele postanejo pravnomočni.

B. Problematika izvajanja inšpekcijskih ukrepov (odstranjanje). Ugotavljamo, da se nezakonito zgrajeni objekti ne odstranjujejo, čeprav so inšpekcijski postopki zaključeni in je odstranitev odredjena. Inšpekcijske službe krivdo za neizvajanje ukrepov pripisujejo dejstvu, da konkretno v Ljubljani ni gradbene ekipe, ki bi bila pripravljena to delo prevzeti.

Predlagamo, da bi zakonodajalec preveril možnost poenostavitve inšpekcijskih postopkov tako, da ne bi bili vezani na ZUP, pač pa naj bi se uporabila možnost, kot je že opredeljena v zakonu o stanovanjskih razmerjih v primerih nasilne svestitve.

Predlagamo tudi, da bi se razmislilo o možnosti, da bi bila urbanistična inšpekcija urejena samo na nivoju republike, čeprav bi bili inspektorji dislocirani po občinah. S tako ureditvijo bi bil močno zmanjšan vpliv lokalnih faktorjev, pa tudi lažje bi bilo organizirati ekipe za odstranjanje črnih gradenj.

Menimo tudi, da je potrebno zelo poostreiti kaznovalnopolitiko, ki ne bi smela upoštevati vseh vrst olajševalnih okoliščin pač pa bi morala temeljiti na dejstvu, da nezakonit poseg povzroči ne samo škodo urbanizmu, pač pa tudi naravi in končno celotni družbi.

VODJE SKUPIN
Franci Bašar, Lea Oražem, Marjeta Šentjunc, Jože Zakonjšek